

INTERVIEW JAN VAN ZUNDERT**‘Opiaten alleen zwaar verslavend bij misbruik’**

BRUSSEL Prof. dr. Jan Van Zundert is anesthesist in de pijnkliniek van het Ziekenhuis Oost-Limburg in Genk. Hij was vorig jaar gastspreker op een medisch congres in Cleveland, Ohio. Die staat in de ‘rust belt’ of voormalige industriegordel wordt hard getroffen door de opioïdenepidemie, of het misbruik van zware pijnstillers, zoals fentanyl en Oxycodon, een ander opiaat.

Vergelijkt u de VS eens met de EU en België?

‘In ons land gebruiken 80.000 patiënten de opioïde pijnstiller Oxycodon. Als een patiënt nauwgezet wordt omkaderd door een arts, die goed begeleidt en het gebruik van die pijnstiller beperkt in de tijd, dan kan een kankerpatiënt daarmee tijdelijk zeer goed worden geholpen. Het is uitzonderlijk dat wij pijnstillers op basis van opioïden voorschrijven aan patiënten zonder kanker.’

‘In de VS gaat het om misbruik van opioïden, deels door artsen die eerst naïef waren, en deels door mensen met criminele intenties. Niet alle artsen waren te kwader trouw. In de VS, maar ook in Canada, is de verslavingsproblematiek veel ernstiger dan in Europa. In 2016 maakten zo’n vijf miljoen Amerikanen misbruik van voorgeschreven opioïden, op een bevolking van zo’n 323 miljoen. In de EU tellen we 1,3 miljoen gebruikers van opioïden die een hoog risico vertonen, op een bevolking van zo’n 511 miljoen Europeanen.’

Hoe verklaart u dat grote verschil?

‘Wij vragen pijnpatiënten om hun pijn een “score” te geven tussen nul en tien. In de VS heeft men die vraag misbruikt, en tracht men naar nul te streven’

‘Er zijn maatschappelijke verschillen tussen de VS en Europa, waar gezondheidszorg strenger is gereguleerd en er ook een goede eerstelijnsgezondheidszorg is. Hier moet de huisarts doorverwijzen naar de specialist. Maar in de VS zit die specialist vaak in privé-gezondheidscentra en is de medische zorg veel commerciëler georganiseerd. Het klopt dat in de VS jaarlijks tienduizenden doden vallen door opiaten, maar dat zijn zeker niet alleen pijnpatiënten. Er zitten ook verslaafden bij, die voorgeschreven pijnstillers gaan gebruiken, omdat ze goedkoper zijn dan heroïne op de zwarte markt. Ik houd eraan te benadrukken dat goed begeleide kankerpatiënten er elke dag baat bij hebben. En dankzij het opiaat fentanyl, overigens van Belgische makelij, zijn we in staat om openhartoperaties uit te voeren.’

Pakt Amerika pijn anders aan dan Europa?

‘Ik denk het wel. Wij vragen pijnpatiënten om hun pijn een “score” te geven tussen nul en tien. In de VS heeft men die vraag misbruikt en tracht men naar nul te streven. Wij evolueren juist naar “less is more”. Het is niet altijd nodig om de patiënt nóg meer behandelingen en nóg meer pillen te geven, zeker ook omdat opioïden soms kunnen leiden tot nog méér pijn. In de pijnkliniek bekijken wij de individuele noden van de patiënt, en daarop stemmen we de behandeling af.’ (iro)